

تاریخ امتحان: مدت امتحان: ۷۵ دقیقه ساعت شروع: صبح دبیر طراح: دکتر یوسف زاده	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۳ مشهد دبیرستان امیدوار	سوالات امتحان درس: فارسی (۱) پایه: دهم رشته: تجربی و ریاضی نام و نام خانوادگی:
--	--	---

		(الف) قلمرو زبانی (۷)
۱		۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. مردنی چنان <u>غبطه</u> بزرگ زندگانی شد. دست معلم از <u>وقب</u> حیوان روان شد. موشی بگرفتند و در <u>حقه</u> کردند. دلاک <u>وقیم</u> درآمدند و خدمت می کردند.
۰/۵		۲- «ک» در واژه «درمک» برای چه مفهومی به کار رفته است؟ یک مثال دیگر نیز بیاورید.
۰/۵		۳- رابطه معنایی واژگان مشخص شده را بنویسید. (الف) این قصه عجب ترین قصه هاست. هم <u>فرقت</u> بود هم <u>وصلت</u> هم محنت بود هم شادی. ب) بر <u>تیر</u> جورتان ز <u>تحمل</u> سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد.
۰/۵		۴- نوع «و» را در جمله های زیر بنویسید. (الف) زنگ نقاشی روان و دلخواه بود. ب) معلم را عادت بود که نقشه نیم کاری با خود به کلاس آورد و کارش پیوسته همان بود.
۰/۵		۵- برای هریک از واژگان زیر یک هم مترادف بنویسید. انعام () دانش ()
۰/۵		۶- معادل امروزی واژگان مشخص شده را بنویسید. (الف) نگذاشت که ما به گرمابه <u>در روییم</u> . () ب) چنان که هستی <u>پرنشین</u> وبه نزدیک من آی. ()
۰/۵		۷- نقش کلمات مشخص شده را بنویسید. زینت قرآن بی جمال بهشت، تمام است.
۱/۵		۸- برای الگوهای زیر گروه های اسمی مناسب بنویسید. وابسته هسته وابسته وابسته هسته وابسته صفت اشاره اسم مضاف الیه صفت شمارشی اسم صفت
	

۱/۵	<p>۹- در متن زیر املاهای برخی واژگان نادرست است، درست آن را بنویسید.</p> <p>به هر مهالی از حال و نهاد خویش برنگرد و همه کس را به سزا حق شناس باش خاصه غرابت خویش را.</p> <p>هر که در مصلخ گرمابه بود همه برپای خواسته بودند و نمی نشستند.</p> <p>بار اول که پیرمرد را دیدم در کنگره نویسندگانی بود که خانه فرهنگ شوروی در تهران الم کرده بود. در چنان بیقوله ای آشنایی با نیما غنیمت بود.</p>
	<p>(ب) قلمرو ادبی (۵نمره)</p>
۰/۲۵	<p>۱- در کدام بیت حسّ آمیزی به کار رفته است؟</p> <p>الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند کز همه شیرین سخنی گوش ماند</p> <p>ب) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد</p>
۰/۷۵	<p>۲- قافیه و ردیف را در بیت زیر مشخص کنید.</p> <p>گفت در این معرکه یکتا منم تاج سرگلبن و صحرا منم</p>
۰/۵	<p>۳- در بیت زیر آرایه‌ واژه‌ های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>زین کاروان سرای بسی کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد</p>
۰/۵	<p>۴- در متن زیر کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید.</p> <p>در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود و مرا حدیثی از اسب پردازی معلم در یاد است.</p>
۰/۲۵	<p>۵- در بیت زیر واژه‌ های مشخص شده چه آرایه‌ ای را پدید آورده است؟</p> <p>هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها</p>
۰/۷۵	<p>۶- ایهام موجود در شعر زیر را بیابید و مفاهیم آن را بنویسید.</p> <p>گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید.</p> <p>۷- جاهای خالی را کامل کنید.</p>
۰/۵	<p>تا خار غم عشقت آویخته در دامن</p>
۰/۵	<p>می گویم و بعد از من گویند به دوران‌ها</p>
۰/۵	<p>دل اگر خدانشناسی همه در رخ علی بین</p>
۰/۵	<p>به پیام آشنایی بنوازد آشنا را</p>

۱- مفهوم ابیات و جمله های زیر را به فارسی روان بنویسید.

۰/۱۵ - خون تو امضای راستی است.

۰/۱۵ - هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید.

۰/۱۵ - خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.

۰/۷۵ - هر که داد از خویشان بدهد از داور مستغنی باشد.

۰/۷۵ - تا چون بر رقعۀ من اطلاع یابد قیاس کند که مرا اهلیت چیست؟

۰/۷۵ - ای مفتخر به طالع مسعود خویشان

تأثیر اختران شما نیز بگذرد

۰/۷۵ - دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای

فرشته ات به دودست دعا نگه دارد

۰/۱۵ - در بُن این پرده نیلوفری

کیست کند با چو منی همسری؟

۰/۱۵ - ۲- در بیت « چون بگشایم ز سر مو شکن

ماه ببیند رخ خود را به من» منظور از مصراع اول چیست؟

۰/۱۵ - ۳- مفهوم جمله «همچون مروارید در دل صدف کج و کوله ای سالها بسته ماند» درباره نیما چیست؟

۰/۱۵ - ۴- در متن زیر نویسنده به کدام ویژگی های معلّم نقاشی اشاره کرده است؟

معلّم دور نبود. صورتک به رونداشت.

۰/۱۵ - ۵- مفهوم کلی بیت زیر چیست؟

در مملکت چو غرّش شیران گذشت و رفت

این عوعو سگان شما نیز بگذرد

۰/۱۵ - ۶- منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟

ای تو رِمه سپرده به چوپان گرگ طبع

این گرگی شبان شما نیز بگذرد

ای شیخ آمده ام تا از اسرار حق چیزی با من نمایی. باغ ز من صاحب پیرایه شد.